

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
4 Ianuarie st.v.
Dumineca 16 Ianuarie st.n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redactiunea în
Közép-utcza nr. 395.

Nr. 2.

ANUL XVII.
1881.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Enricu Rochefort.

Septemânile din urma a facutu mare senzațiune în lume atacul violentu ce Rochefort a îndreptatu în contra lui Gambetta.

Cine e Rochefort? Unu conte care aparține parti-dei ultra-republicane, unu revoluționar cu cuvântul și cu fapt'a, unu omu sangvinicu și nepacincicu, care are purure dueluri, procese de pressa, care a fost esilatu și a scapatu; unu diuaristu cu spiritu estraordinaru, care tocmai așa omóra cu literele sale ca și otrav'a cu picaturele ei, care a dusu la estremitate acel genu literaru ce se numesce — pamfletu.

Rochefort s'a nascutu la 1830. Tatal seu a fost marquis, prin urmare și densusul ar pute sê porțe titlul de conte, de cumva principiile lui democratice i-aru permite acest'a.

În tineretie, ce e dreptu, densusul n'a fost așa mare democratu, căci carier'a lui literaria datéza din diuariul „Figaro”, care — precum se scie — aparținea diuarielor celor mai aristocratice și în special celor ce spriginiau pe imperatul Napoleon. Inse el înca acolo aretă așa mare inclinare pentru revoluțiune, încât fu silitu a eși din redacțiunea acelu diuaru, și atunci fondă pamfletul seu întitulatu: „Lanterne”, care în curênd i facu renume și i produse esiliu.

Într'aceste, la recomandarea lui Gambetta, fu alesu membru în corpul legiutoru și se rentorse în patri'a sa, unde ca deputatu depuse și el juramântul de fidelitate cătra Napoleon. Acesta inse nu-l împedecă, d'a agitá grozavu în contra lui, ceea ce i produse procesu, condamnare și închisóre.

Dar urmă resboiul franceso-germanu. Napoleon cadu. În comitetul naționalu Rochefort ocupá locu dimpreuna cu Gambetta; nu peste multu inse ei se daspartira, Gambetta eși din Paris cu balonul, ier Rochefort remase acolo spre a

face parte din capii comunei, care prin cruđimile sale storse indignațiunea lumei civilizate.

Urmă o teribila lupta civila. Comun'a fu sugrumata, și din capii ei multi condamnatu la mórte. Între acestia se află și Rochefort, dar prin întervenirea tinerului advocatu Joly, Gambetta esoperă grația pentru el. Rochefort fu esilatu în Caledoni'a noua, de unde inse scapă, Gambetta i facu o colecta și fugarul se aședă în Elveti'a, unde trai pâna la publicarea amnestiei.

Henric Rochefort.

Atunci, rentorsu în patria, fondă unu ȋuaru, în care atacă violent pe Gambetta. Acesta suferi cu neapasare îote atacurile, ȋilele trecute înse se scârbi și el, căci murindu Joly, Rochefort nu se duse la înmormântarea lui. Acésta ingratitudine îndemnă pe Gambetta să publice epistolele pe cari Rochefort i le addressă, prin Joly, cerându mijlocirea lui spre a-l mântui, și lapedându-se de tôte legaturile sale cu comunistii. Aceste epistole produsera mare efect, și se pôte ȋice, că popularitatea lui Rochefort e sdruncinata. I. H.

Durerea mea...

urerea mea e mare
Si n'am cui să me plângu,
lér focul ce me arde
Cumplitu, nu potu să-l stângu.

In minte-mi când apare
Unu veselu viitoru,
Destinul imi sioptesce:
Iluzii care sboru.

Si astfel diu'a gându-mi
Se sbuciuma mereu
De lupt'a nempacata
Incinsa 'n pieptul meu.

lér sér'a 'ntrebu de stele:
Multu am a mai rabdá?
Si par' că-mi spunu: Mormântul
Va fi scaparea ta!

Maria Suciú B.

O mésa la palatu.

(Din notițiile diuariului meu.)

Bucuresci în 1/13 aprilie 1880.

(Fine.)

Domnitorul din cealalta parte a salonului aude, se intereséza, alérga și el și intra în discursu, care devine totu mai interesantu, în fine el se concentră în — „rosa alpina“, în terimurile cele estinse, ce ocupa ea prin culmile Carpatilor români; se discuta condițiunile ei de prosperare; Domnitorul scie să spuna multe esperintle d'ale sale; dr. Brândza dă esplicări din propriile sale esperintle; suveranii României mulțamescu eruditului specialistu și închinându-se, Domnitorul retórna la cercul poltici, iér Dómn'a — graiesce puține cătra Hodosu, cevasi mai lungu cătra Teclu, se intereséza de profesur'a acestuia la Academi'a de „bele arte“ în Viena; trece apoi la al șeselea, al șeptelea, și ajunge la Babeșu, pe care-l saluta ȋicându-i:

— De dvóstre imi aducu aminte; dar nu sciu, unde v'am vedutu.

Babesiu raspunde: „A fost prima óra, la 1869 în otelul „la Europa“ din Budapesta, când M. Vóstre ve niati din Germâni'a cătra acésta nóua patria, ca să Ve faceti aci fericirea și mândri'a națiunii române! Dar atunci nu puteam avé bucuri'a să Ve audu vorbindu în dulcea limba româna.“

Dómn'a raspundea: „Dvóstre credeti, că eu atunci nu sciam chiar nimicu românesc? Aflati, Ve rogu, că sciam una suta cuvinte românesci. Atâtea apucasem a învețá în trei septemâni de ȋile dela consortele meu.“

Babesiu: Déca M. Vóstre Vetii fi continuatu a în-

vețá din limb'a româna totu în trei septemâni câte 100 de cuvinte, apoi pâna astadi de siguru ati deșertatu întregu vocabulariul limbei române.“

Dómn'a: „N'asi voi să fiu supusa la unu esamenu în acésta privinția. Dar — Ve incredințezu, că simtu pré bine, cât de multu imi lipsesce; am înse amabili amici (îndreptându-si cautarea cătra dl Alesandri dela stâng'a) cari imi vinu într'ajutoru.“

Apoi remânendu pe locu față 'n față cu Babeșu, Alteț'a Sa Regala se 'ntórce nițelu spre drépt'a, unde stă dl dr. Felix, noul membru al Academiei, încheiându șirul academicilor; cătra acesta îndreptă o întrebare — în limb'a germâna, întrebare asupra situațiunii sanitare în capitala, întrebare de resortul dlui Felix, carele este fisicul municipalității de Bucuresci și eminente statisticu medicinalu. Dr. Felix dá unu respunsu, calificatu a întristá ânim'a româna, firesce, spunendu adevéru, că — „morbii sânt multi și mortalitatea númeroasa, pe când de alta parte, casatoriile și nascerile fórte puține.“

Dómn'a României, oftându din profundul ânimei, și ațintindu-si ochii spre Babeșu, esclamá — totu în limb'a germâna: „Vai! Apoi ce o să se aléga de capital'a nóstra?!“

Babesiu, credându-se provocatu a intrá în discusiune, respunde pe românesc: „Nimicu de desperatu, M. Vóstre. Tôte capitalele și urbile mari din lume, pe cât timpu se aflau în formațiune și creștere repede, au avutu ȋecimi de ani acésta-si sórte, și totusi au crescutu și au devenitu mari și prospere, atragându și concentrându elementele viguróse, spiritele întreprințóre din tôte părțile dela țera; aceste elemente și spirite mereu cultivându-se, și disciplinându-se, producendu muncitori stabili pentru tôte trebuințele vietii civilisate, cari prin natur'a condițiunii lor sânt constrinsi a se casatori și devini propriaminte sporitorii poporațiunii; cătra acésta poporațiunea crescénda impringe pe autoritatea publica, și prin contribuiriile sale i inlesnesce a întroduce curațenia, ordinu institute sanetarie, aeru și apa buna! Iéta dóue esemple îndemâna, în Budapesta și în Viena!

Dómn'a ascultá cu atențiune încordata. Dr. Felix, întorcénd'o și el pe româna, este de acordu cu Babeșu, iéra acesta încuragiatu continuá: „Viena, pâna mai nainte cu vr'o ȋece ani avea o mortalitate de câte 30—36 la mîia de locuitori; Budapesta și astadi nu are mai mica, pe când în Bucuresci raru este ca să tréca mortalitatea peste 28 dupa mîia, normalul fiindu 26. Acum, de când Viena a introdusu o curațenia publica esemplara, și mai vértos, de când a derivatu — cu enorme spese — apa buna dela munte, dându deja 26 milióne florini pentru canale și apaducte, provedédu înse totusi abiá a trei'a parte din locuitori cu astfel de apa buna, mortalitatea a scađutu cu 10 la mîia, încat capital'a Austriei astadi cu dreptu cuvéntu trece de un'a dintre cele mai salubre din Europa; iér poporațiunea ei sânetósa și muncitória dá unu procentu considerabilu în nasceri peste numerul morților. D'alta parte Budapesta cu poporațiune mai puțin stabila și muncitória, cu ordine și curațenia ce lasa înca multu de doritu, de și la 300 de mîi de locuitori are casatorii și nasceri cu 50 procente mai númerose ca Bucuresci, totusi mortalitatea i este înca mai mare ca a Bucurescilor!“

M. Sa Dómn'a: „Da, acésta statistica și esperinția este fórte elocinte și pôte să ne aline ingrigirile. Dar când Bucuresci va fi în stare d'a sacrificá atâtea ȋeci de milóne pentru apa?“

Babeșu observá, că Dimbovița are apa multa și fórte buna, din munte, n'are să fia derivata prin canalisári și apeducte costisitórie, ci are numai să fia regulati și scutata de murdarii, ceea ce nu pôte să recéra ȋeci de milióne. Altmintre și acésta regulare are timpu;

căci poporul român cel sănătos și țepenu din munte, îngrigese de împoporațiunea capitalei și a orașelor și șesurilor peste totu. Muntii noștri au fost prin secolii, și sânt și astadi vieti'a noastră, garanți'a esistenței și speranți'a viitorului nostru. Nu odata România prin orașe și la șesu a fost aprăpe de perire, astadi chiar în părțile ungare-banatică, ea, prin sistematic'a-i stărcere și apesare și demoralizare, scade înfricoșatu; dar prin părțile muntose se susține și sporesce în asemenea măsura, și-apoi își scote roii sei viguroși, și acestia, când dă bunul Dzeu câte unu periodu de resuflare, ocupa ierasi câmpiile și petruudu și se stabilescu prin orașe; precum putemu vedea acosta prin unele părți ale Transilvaniei. Căci astadi în generalu probatu este, că Românul, când desvôltării lui se dă cursu liberu, face progrese ca nici unu altu poporu în Europa. Numai de i-ar lasă — inamicii seculari — libertatea desvôltării, și — apusul, ce se dize cultu și civilisatoriu, de i-ar pricepe cândva odata — important'a culturala și valôrea civilisatoră în Oriente!⁶

Di Felix adevăresce prin esperințele sale eminenți'a spiritului român, ier Alteți'a Sa Regala, Dômn'a României, nu mai pôte să-si ascunda placerea și bucuri'a. „Da, dize ea cu voce triumfala, poporul nostru dela munte iti rapesece admirațiunea prin vigôrea sa spirituala și corporala. În caletori'a noastră prin țera am vedutu esemple ce m' au remasu întiparite în ânima. La unu locu — în Mehadinti, unu învețatoriu din satul — — — (Dômn'a își plêca fruntea spriginind'o cu degetele drepte, și cugeta câteva secunde;) nu-mi vine în minte numele satului, — unu satu micu și seracu, din munte, — — — (Dômn'a se uita înderetu și zarindu pe Domnitoriul în partea opusa, în discursu totu cu diplomati, alêrga la dânsul pe din dosu, și atingându-l în modu delicat, cu mân'a la umeru, i face o întrebare la urechia, de buna sêma despre numirea satului cu dascalul de care începuse să vorbêscă; Domnitoriul, cu unu surisu de placere, i ofere brațul și o reconduce la locul ce tocmai parasise, în sinul academicilor, dar — numele satului și M. Sa Domnitoriul îl scapase din memoria.)

Dômn'a revenindu la istori'a ce începuse a spune, vorbi cu entusiasm despre produțiunile acelu învețatoriu cu școlarii sei simpli și desculți, dar d'o ținuta superba, ale căror deprinderi în tôte ramurile, în gimnastica, în eserciție militari, în cântu, precum și în tôte obiectele de școlă, deșteptau admirațiune, în cât Dômn'a nu se îndoia, că acei școlari, copilasi români dela munte, prin produțiunile lor, în tôte Europa culta ar face furôre și ar stôrce recunôscersa sublimității genului român!⁶

Pe când Dômn'a României, cu vocea-i de adevărata musa româna, cu o însuflețire inflacarata, rapitôre, pledă sublimitatea genului român, și câte unu dintre membri Academiei i secundă, societatea întrêga se adunase în giuru-i și ascultă cuprinsa de admirațiune și devotamentu; iera înaltul Consôrte la drêpt'a Dômn'ei stă încântatu, gustându cu prisosinți'a plăcerile celui mai iubit și fericitu Domnitori!

Închipuiti-ve acosta frumoșă scena, acestu frumosu tablou. Într'unu salonu mare și elegantu al palatului domnescu din Bucuresci, noue membri ai Academiei române formându unu semi-cercu; în sinul acestuia Domnitoriul Carol, eroicul mare-capitanu al Românilor, la drêpt'a sa Elisabeta Dômn'a, femeia-modelu, înzestrata cu tôte virtuțile, zelôsa și activa pentru totu ce ânim'a Românului și cultur'a spiritului omenescu recunôsce de — bunu, frumosu, sublimu, constatându cu elocinți'a și sacra însuflețire sublimitatea genului românescu, esalata în bucuri'a și mândri'a sa; ier 50 alti ôspeti, din-

tre cei de frunte ai națiunii române, în șiruri dese adăpostati în pregiuru, ascultându, vedându și — admirându; închipuiti-ve acosta „Români din patru âng'iri“, și veti pricepe bine și deplinu pe ce temeiu acosta parêchia de ômeni, acesti alesi și unsi ai Domnului, precum pe timpul gloriosului resboiu, așa și acuma și totdeuna sânt și remânu adoratiilor tuturor sufletelor române!

Ferice de poporul cu astfel de Domnitori!

Acosta și, cu acosta mēsa, conversațiune, scena, a fost — triumful sciinței române, onôrea Academiei noastre naționale.

Eră aprăpe la 10, când Domnitoriul și Dômn'a, închinându-se și salutându în tôte părțile, se retraseră, ier ôspeti se îndepărtară.

Eu m'am dusu la teatrul cel mare, să vedu representându-se actele din urma din „Despot-Voda“, dram'a ilustrului Alesandri; pe cele d'ântâiu le vedusem alta-data. Represintațiunea am aflat'o și 'n asta partē dēma de tôte recunôsinti'a; pies'a întrêga — impôsanta. Dar — dl Fr. Damé totu are dreptate, că — — acosta drama — nu este drama.

V.

Macșime și reflexiuni.

O frunța gonita de vântu, se asemēna adesea cu o pasere.

Lumea de acum nu merita ca noi să facemu ceva pentru dâns'a: căci ce esista, pôte la momentu să dispara. Pentru cea trecuta și viitôre trebuie a lucră: celei d'ântâiu să-i recunôscemu meritul, celei alte să cautămu a-i-l ridică.

Momentul este unu fel de publicu: trebuie ca să-l înducemu în erôrea cumca facemu ceva: căci numai atunci ne permite a ajunge acolo unde nepotii lui potu să remăe uimiti de noi.

Clasicu e totu ce-i sănătosu; romanticu totu ce-i bolnaviciosu.

Ovid remase clasicu pâna și 'n esilu: el nu-si gasi nefericirea în sine, ci în departarea de capital'a lumii.

Când cineva îmbetrânesce, trebuie să se oprêscă pe o trêpta ôre-care.

Se cade ca betrânii să nu se ție de moda nici cu cugetarea, nici cu îmbracamintea.

Trbuie să scie cineva unde se afla și unde tindu ceialalti.

Nu se cade să fimu nerecunoscatori; căci pôte vom mai avê nevoie de binefacatori nostri.

Esti nepoliticu, perdi autoritatea.

Pân' ce n'ai a face cu cineva, nu-l poti cunôsce.

Nimeni nu e mai sclavu, de cât acel ce se crede liberu, fără ca să fie.

Întâlnindu-te cineva, care-ti datoresce recunôsinti'a, îndata-ti aduci aminte de el; adesea ori poti întâlni pe cineva, cărui i datoresci recunôsinti'a, și nu-ti mai amintesci.

Purtarea este o oglinda, în care ori cine se privește.

Ori ce însufla unei societăți, afara de ceea ce ar atrage dupa sine vr'o consecinți'a.

Trbuie să înlaturămu frumuseți'a și spiritul, dēca voimu să nu devenimu sclavul lor.

Betrânii trebuiescu menagiati, întocmai ca copiii.

Care guvern este mai bunu? Acela care ne învêțta să ne guvernămu singuri.

Ômenii sânt întocmai ca marea Roșia: abiă-i desparte toiagul, și îndata i vedi la locu.

S A Z O N U :

Calindarul septemănei.

Ziua sept.	st. v.		Numele sântilor și serbatorile.	Sorele	
	st. v.	st. n.		resare	apune
Dumineca	4	16	Sob.-SS. 70 de Ap.	7 41	4 19
Luni	5	17	Teopemt și Teona.	7 40	4 20
Marti	6	18	(†) Botez. Domnului.	7 39	4 21
Mercuri	7	19	† Sob. S. Ioan Bot.	7 38	4 22
Joi	8	20	C. George și Domnica	7 37	4 23
Vineri	9	21	Muc. Polievct.	7 36	4 24
Sâmbeta	10	22	Par. Grigorie Nisis.	7 35	4 25

Cochetari'a.

Este unu lucru basatu pe natur'a, omenesca, cumca omul doresce a fi respectatu și onoratu de cătra cunoscutii și pretenii sei, și că i place deca acestia au opiniune buna despre densus; séu cum se dice, il ținu omu alesu, omu cultu, omu de salonu!

Dar chiar așa nu credemu să fia o aserțiune pré esagerata, deca cutezăm a afirmá cu tóta franchet'a, că secul frumosu nu are obicei a luá în nume de reu, ba se simțesce chiar deobligatu și pré placutu magulitu, deca cineva încântatu (seriosu séu chiar și numai din obicei) de frumset'a séu alte însușiri placute ale damelor, nu întârđia a dá spresiune simțemintelor sale în acestu respectu.

Chiar și fetit'a dela sate, auđindu pentru prim'a data complimentele nemaestrite ale flacăului, devine cuprinsa de o confusiune placuta, simțesce o circulațiune mai via a sângelui, și din momentul acest'a i se deschide o viét'a noua, pentru densus p'ana acum necunoscuta. Ea simțesce că i s'a recunoscutu deja domnirea, scie și vede, că tinerimea a începutu a prestá tributul cuvenitu frumset'ei și puterei sale încântátore, și prin urmare ori cât de modesta, neesperta și inocenta să fia în alte privinție, nu ne putemu mirá, deca se nisuieste a-si cultivá și desvoltá acele însușiri cari o conducu la acea, ce i causéza atât'a bucuria și placere adeverata.

Și intru adeveru, este unu lucru pré naturalu. Ce ar fi ore viét'a omenesca, deca nu am avé convingerea, cumca într'o direcțiune séu alt'a i sântemu ore-cuiva spre folosu, deca nu am vedé că avemu ore-care influinția predominantore asupra ore-cuiva, fia acum direcțiunea aceea buna séu rea? Nu ar fi alt'a decât o sarcina nesuportabila.

Când barbatul isi face complimentele sale unei dame prin acest'a recunosce esistent'a acelei influinție predominantore în acea dama, și i descopere cumca ea forméza o unime, căreia de și stă pôte esilata în universul lumii, totusi acea unime nu este asemenea cu — nimica. Este unu lucru pré cunoscutu, cumca esistu damicele naive, cari séu torturá pe bietul tineru chiar așa de bine, ca ori care dama de salonu; se jóca cu densus ca pisic'a cu șorecele, și în fine — il arunca dela sine, ca o jocaría deja urta.

Și ore pentru ce ne-aru și surprinde tóte aceste? Ideile, viét'a spirituala și activitatea femeii comune sânt restrinse la unu cercu forte îngustu. E cu nepuținția ca tóte se ajunga a fi renumite, séu ca tóte să devina scriitorie, pictorese, artiste séu actrice celebre; și astadi este înca și baiatoriu la ochiu, de și cei mai multu sânt preocupati fára cauza față de acest'a nistintia, ca femeile, între marginele la tóta întempleră

sublime ale destinațiunii și chiamării sale, să póta propási în publicu.

Maioritătii femeilor, cari de și sânt inzestrate cu simțemintele comune și îndatinat, dar cu ceva talente escelente și estraordinarie nu se potu laudá, nu li rămâne alt'a, decât că aștepta cu pacientia în locuințele lor modeste, pâna când casul fortuitu li aduce pe cineva, dela care să póta înveță ceva lucru mai înțeleptu, mai distinsu și sublimu. Ele nu potu plecá în lume pentru a-si eluptá renume și gloria, nu-si potu escită admirațiunea lumii, de și deca voimu a fi sinceri, nu putemu negá, că cu escepțiunea unor'a cu ánima mai oțelita, resolute și mai superbe, chiar acest'a este dorul supremu și arđendu, este nisuint'a cea mai viua a tuturor femeilor; dupa ce inse este o pretensiune a naturelului femeiescu, ca fia-care să-si afle terenul, pe carele să-si póta valorá domnirea și facultățile sale, ce să ne mirámu ore, deca așa multe din frumosele noastre își cauta refugiu la — cochetari'a.

Precum amu đisu mai sus, femeile cu spiritu resolutu și mai innaltu spre acésta nu pré sânt aplecate, pentru că ele ținu a nu fi lucru convenientu demnitătii lor, a torturá o ánima omenesca numai chiar din simplul motivu de a puté tamáia pe unu momentu vanitatea sale, chiar nici atunci, când acea ánima ar bate în peptul unui barbatu, (de și e cunoscutu, că femeile față de barbati sânt mai crudele), din contra inse femeile ușore, distrase și lipsite de adeverat'a cultura sufletesca, abia afla o petrecere mai delectátore.

Pâna când femeia e tinera, și furtunele timpului inca nu au lipsit'o de grațiele și frumset'a ei cuceritóre, jocul nedemnu al cochetariiei pentru ea este delectatoriu, și precum se dice în cuvântarea comuna: se rentéza. Vanitatea sa e tamáieta, că e incungurata de o ceta întréga de tineri, cari — cel puțin la aparinția — se servescu de tóte mijlocele, pentru a cașigá unu surisu de imbarbatare, séu unu cuventu încuragiatoriu ori deobligatoriu, mai vertos când acest'a se acórdá pe contul rivalilor sei. Ea simte placere, că vede pe tinerii ignorati superându-se din caus'a preferinției de care se bucura unu séu altul, de și numai pentru momentu. Cu deosebire inse o încânta situațiunea, că vede la picidorele sale pe aceia cari în viét'a sociala jóca unu rolu ore-care mai insemnatu.

Acést'a e o recunoscinția a puterii și a influinției sale, care nu se pôte contestá; ier de cumva se întempla, că cucerirea cutărui barbatu mai ambițiosu o cósta ore-care ostenela, triumful ce are să încoroneze nisuinteile ei cu succesul doritu, este cu atât mai interesantu.

Cât de placutu e a-l aruncá apoi în pulbere, și a povestí amicelor, că ea a facutu o cucerire noua!

Dar acésta arte a cochetariiei forméza inca unu oazu placutu în deșertul viétii ei monotone.

Prin acést'a i se ofere ocasiunea cea mai binevenita, d'a-si aretá însușirile mai eminente și avantajóse, și d'a-si valorá facultățile spirituale, cari altcum aru rămâné ascunse pentru vecia.

Resultatul, că adeca prin asemenea procedura se causéza nefericire, nici decât nu-i stérnesce vr'o remuscare, căci ea considera întregul „secul mai tare“ dreptu prada justa, pe care-l pôte tractá așa, cum i șoptesce impresiunea momentana a capriciilor sale. Deca se întempla apoi, că unu bietu barbatu „naivu“ cade în abisul întunecosu al desperațiunii, numai pentru că o frumsetia cochetă a gasitu placere intru a-l întrebuintia de jocaría, e treb'a lui, e „malheur“-ul seu privatu, de care femeia cochetă nu multu se ocupa.

O asemenea femeia așa crede, ma în casurile cele mai multe este chiar convinsa, ca din instinctu, că animalele barbatilor se potu rani numai momentanu, și pe

unu timpu scurtu; dupa parerea ei barbatii sânt niște ființe atât de nesimțitoare și dure, încât e cu neputința, ca animale lor să fie de natura atât de fina și sensibilă, ca animalele fragedului său amu pute dice: debilele seculu frumosu.

O refuzare său două, ori pușina umilire, nu pôte strică, ba li este înca folositoru barbatilor, pentru că debilităza în câtva încrederea lor pré mare.

Și astfel femeia cocheta își propune înca la începutul carierei sale, că va continuă cu totu zelul posibilu petrecerea sa periculoasă, și va face atât stricăciune în seculu barbatescu, câtă i va fi cu putința în timpul în proporțiune scurtu al „periodului de cucerire”.

Înse cu înaintarea etății, începe a scadé din și în și numărul triumfelor, chiar așa precum cresce cel'a al desamagirilor. Puterea ei magnetica slabesce totu mai multu, iera dâns'a aluneca la o atitudine totu mai cetezătoare și provocătoare, ceea ce este urmarea firésca a triumfelor ei de odinioara.

Totu mai tare se nradecinăza în ea ideia, că barbatii sânt datori așa dicându dela natura a o admiră, a-i proșterne omagiu datoritu unei ființe mai înalte, și că ea pôte pretinde cu totu dreptul ca acel omagiu să i se și exprime cu cuvinte. Pentru cea ea nici că afla necesariu să se arete placuta înainte lor, ci din contra i satirisăza și tortura fără îndurare.

Atunci înse și desamagirea se apropia cu pasi repedi. Atunci femeia cocheta începe a observă cu mirare (și e constatatu, că la începutu nu pôte nici decât înțelege această stramutare a lucrurilor), că barbatii nu pré lupta pentru ea, și că nu numai nu cêrca, ci chiar evita societatea ei.

Atunci femeia devine capricioasă, și se stramuta ca timpul din lun'a lui aprile; într'unu momentu e confidentă și plină de simțiri caldure, dar în celalaltu devine cu atât mai rece, ba chiar sarcastica.

Acum începe a-i decadé și renumele, pentru că în fine se constatéza adevéru periculosu, că ea a fost cocheta în tota vietii ei. Ômenii nisuiescu să scape și fâșu de influința trista a cercului ei, pentru că se temu de posibilitatea, că vor fi și ei espusi satirelor ei.

Vocea ei e asemenea cântecului farmecatoriu al Sirenelor, ier sclipirea ochilor ei e ca focul ratacitoru ce seduce pe bietul muritoru în mocirla. Astfel se întemoa, că chiar și de nu ar fi parasita de toti, dar reștare încungurata numai de niște ômeni, cari valoréza chiar atâtă ca ea, cari sânt asemenea de crudeli, și prin urmare sânt asigurați în contra atacurilor ei, cari în ușoretatea lor se estindu pâna la marginele estreme, când apoi și dânsii disparu.

Acestia i facu niște complimente neghiobe, prémărescu cu frase gôle frumsetii ei perita, dar frasele aceste diferu multu de acele, cari i s'au adresatu în timpurile mai fericite, în anii mai placuti, de către adoratorii ei mai puțin rafinați, dar de siguru mai sinceri.

Acum ea nu mai pôte gustă nici chiar placerile amicie adevérate și neinteresate; amicii ei o parasescu la prim'a ocasiune, pentru că barbatii nu-si facu cestiune de consciința din a înșelă pe o asemenea femeia.

Pentru dâns'a nu mai existe alta scapare, decât: „Ofelia, du-te în claustru!” Trebuie să se retraga, pâna ce înca nu e târziu, din lumea în care a jucatu unu rolu atât de neonorificu.

În fine de comunu începe și ea a simți amoru adevératu pentru ôre-cine, înse alesul ei, căruia i-ar concrede viitoriul seu, o cunoșce ca pe o femeia ușora, crudela și cocheta, și astfel tôte încercările ei cadu făța de barbatul devenitu acum precautu.

Atunci în fine ea începe a observă ce jocu peri-

culosu a jucatu cu vietii sa propria. Înse umilirea ei înca nu e perfecta. Cu trecerea anilor, și numărul admiratorilor ei scade totu mai tare, pâna ce în fine nu-i remâne nici chiar unu. Atunce se uresce, șevine iritabila, nesuferibila, și remâne fêta beștrâna, său în casul cel mai bunu, léga o casatoria lipsita de amoru.

Resultatul în ambele casuri e o vietii posomorita, continua parere de reu, care cu timpul devine cu atât mai amara, cu cât ea prinde convingere mai firma, că și sôrtea vietii sale ar fi pututu să fie mai placuta, decât cu ușoretate culpabila nu ar fi refuzatu ocasiunea ce i se oferă, decât nu ar fi abusat de facultățile sale frumose, și nu s'ar fi jucatu cu instinctul seu mai bunu și cu simțurile sale cele mai curate.

Pacalitul.

Balu la Cilu.

— In comitatul Arad. —

Pré stimate dle Redactoru!

Ve rogu, ca la casu, când nu s'a mai reportatu din alte părți mai competente, să binevoiti a luă notifiă despre balu, ce s'a arangiatu în 8 l. c. în favorul bisericeii gr. or. din Cilu.

Ideia este a se atribui stim. domnu Nicolau Papp, notariu cercualu din Almașu, care, încât i-a permis postu, nici pâna acuma nu și-a retrasu sucursul, unde a fost vorba despre veri o mișcare său întreprindere de unu caracteru naționalu.

Nu altcum este de a se mulțami dlor Szôlôsy, Stey-scal și Treytler, officianti dominali, cari petrunsi de ideia salutaria n'au pregetatu a primii sarcin'a grea a arangării.

Ostenel'a fu încoronata de unu succesu completu.

Sal'a mare dela ospetari'a din Cilu eră frumosu decorata cu cununi de bradu și flori tropice, ce fune împrumutate din gradin'a posesoriului localu.

La 8 ôre sal'a eră binișoru plina de unu publicu alesu.

Damele erau simplu, dar elegantu costumate; colorile principali erau albu cu roșu și vênétu său negru cu albu și roșiu.

Cadrilul primu fu dansatu de 25 parechi.

Dintre damele presinte, încât mi-a fost cu putința a le cunoșce amintescu pe urmatôrele: dômnele Gurbanu, Zenia Papp, Brassay, Serbu, Popescu, Berta Câmpianu, Papp, Cretiu, Halicu, Lenkes, Adám, Lengyel, Institoris, Treytler, Szôlôsy, Steyscal, Pugna, Cotțoi s. c. l. ier din cunun'a frumôsolor și gingășolor amintescu pe dșôrele: Leontina Lenkes, Sidonia Halicu, Malvina, Stefania, Friderica Treytler, Eufemia Duma, Teresia și Sidonia Cotțoi, surorile Lengyel și Institoris scl.

E lucru superfluu a mai aminti, că petrecerea a fost fôrte animata și că a duratu pâna la 6 ôre în difori. Sub durat'a pauzei s'au sortitu diferite obiecte, dupa cari așiderea a încursu o suma însemnata.

Regretu, că nu sîm în stare a face cunoscute numele préstimatele dômne, cari au contribuitu o parte mare din acele obiecte.

Despre venitu la timpul seu comitetul își va dá referad'a.

C. G.

Societati si institute.

Asociațiunea transilvana. Desparțemêntul IX va ține adunarea sa generala la 4/16 januarie în opidul Bradu. Directorul desparțemêntului e dl N. I. Miheltianu, actuarul dl Liviu Jancu.

La Braşov Asociaţiunea Românilor pentru spriginirea înveţaceilor şi sodalilor români meseriasi la 4/16 ianuarie va ţine adunarea sa generala, cu care ocaziune între altele se va desbata şi propunerea comitetului d'a infintia unu atelieru.

C e e n o u ?

Cununî'a moştenitorului de tron, care s'a amânatu, e deja ficsata, şi anume pe 24 aprilie, adeca tocmai pe diu'a aceea, în care şi parintii sei regesci se cununara înainte de 27 ani. Cununî'a s'a amânatu din mai multe consideraţiuni, şi anume pentru timpul rece din februarie, în care mirés'a uşor îmbracata s'ar fi pututu reci, apoi din caus'a indispoziţiunii principesei Stefani'a, dar mai ales pentru că sor'a miresei, principes'a Filip Coburg, chiar pe atunce va avé sê se bucure de unu fericitu actu familiaru. Mai însemnâmu, că în 24 aprilie noi români tocmai vom serbâ diu'a pe Pasci.

Sântele serbatori în bisericile române din Oradea-mare se serbara cu îndatinat'a pompa. În catedrala a celebratu în diu'a prima însusi Pr. SSa episcopul Mihaiu Pavelu, însoţitu de cleru numerosu; ier în biseric'a gr. or. Rds. D. vicariu Ieroteiu Beleşu. A două a di Il. Sa episcopul diecesanu întruni la prânđu pe fruntasii şi represintantii credinciosilor sei. Dumineca Pr. SSa dete alta mésa, la care luara parte capeteniile autorităţilor militare, preoţesci şi civile, dimpreuna cu alti cetăţeni şi cu represintatii presei locale. Diu'a de anul nou se serbâ cu aceeaşi pompa ca şi diu'a prima de Craciunu; dupa finitul liturgiei, capetaniile tuturor autorităţilor locale şi alti cetăţeni, felicitara în reşedintia pe Pr. SSa parintele episcopu.

Sciri personale. *Esc. Sa Procopiu Ivascovicu*, patriarcu pensionatu, s'a aşedatu în Biseric'a-alba, unde mai de multu isi cumperase o casa. — *Capelani militari* fure numiti dnii George Garbacea, preotu gr. or. din archidieceasa, Ioan Fekete-Negruti şi Ioan Hosszu preoti gr. c. din archidieceasa.

În ajunul anului nou se arangiara mai multe petreceri. Astfel *casin'a româna* din Sibiu dete o petrecere sociala de dantiu împreunata cu o loteria de obiecte. — *La Fagarasiu* reuniunea femeilor române gr. or. ţinû o petrecere sociala cu jocu; venitul fu destinat în favorul reuniunii. — *La Caransebesiu* s'a datu unu concertu românû, despre care ni s'a promis raportu pe nrl viitoru. — *La Viena* Societatea „Românî'a Juna” şi în anul acesta a serbatu ajunul anului nou.

Anul 1881, care în sfîrşitu s'a început şi dupa calindarul nostru, pare că nu va fi pré bunu. Cel puţin aşâ ni-o spunu ômenii de sciintia. Ei diu, că va fi multu frigu, multa negura şi ploia. Vcr fi într'ensul două întunecimi în sóre şi două în luna, dar din tôte numai a două întunecime în luna parţiala, la 5 dec., va fi visibila şi pe la noi. Înse carnavalul este lungu, şi junimea póte sê jóce cât va vré.

În Transilvani'a iern'a a început mai curênd decât pe la noi. Prin Carpati a ninsu atât de multu, încât nici ômenii cei mai betrâni nu ţinu minte de atâtâ ninsóre. La pasul Borgăului trei sute de ômeni au lucratu o septemâna întrega, pâna ce a pututu curaţi néu'a. Unu bietu omu din belvederul naţionalu, adeca dela Nicula, carele mersese p'acolo cu icône sântete, fu scosu mortu de sub néua.

Calendarul Iulianu. Diuariul „Telegraful” din Bucuresci a publicatu de curênd unu memorandu-proiectu, prin care s'ar puté aduce în consonantia calendarul Iulianu cu cel gregorianu. Dupa proiectu ar trebui sê se caseze diu'a de 29 februarie din fia-care anu bisectu, începêndu cu anul bisectu 1884 pâna la anul

bisectu 1928. Casându-se zilele de 29 februarie din anii numiti, cu 1 martie a anului 1928, adeca dupa 48 de ani, calendarul Iulianu s'ar întâlni în acelaşi datu cu cel gregorianu, şi s'ar perde diferentia de 12 zile, cu cari difera astadi cel d'ântâiu de al doile.

Secsul femeiescu în Timişóra este fôrte tare reprezentatu. Acestu faptu — dupa cum se scrie din Timişóra — s'a constatat la conscripţiunea poporului. Comisarii însărcinati cu conscripţi'a şi proveđuti pentru acestu scopu cu bilete vinete pentru femei abiâ începêndu lucrul au fost gata cu biletele menite pentru conscripţi'a femeilor şi au fost siliti a recerca biroul statisticu, ca sê le mai deie inca vre-o câteva mii de esemplare vinete, spre a puté îndeplini conscripţi'a femeilor.

Carnevalu. *La Siomcuta-mare* se arangéza adi în 15 ianuarie balu în favorul şcolei române şi a societăţii de lectura de acolo, înainte de balu va fi concertu.

Necrológe. *Nicolau G. Orgidanu*, profesoru la şcol'a comerciala româna gr. or. din Braşov, a încetat din viétia la 8 ianuarie, în etate de 55 ani. — *Ilariu B. Cupu*, înveţatoru gr. or. din Gruiu, în Transilvani'a, a repausatu la 10 ianuarie în etate de 61 ani. — *Corneliu Sarkady*, voluntaru pe unu anu în Oradea-mare, fiul dlui notaru Sarkady din Criştoru în Biharia, s'a sinucisu la 11 l. c., cu unu revolveru, pe când camaradii lui petreceau în aceeaşi odaia cu dënsul; înmormântarea i se facu la 12 l. c. cu tóta ceremoni'a militara.

Sciri scurte. *La Deva* ministrul de comerciu va infintâ o şcol'a industriala pentru respândirea industriei în acele părţi. — *La Peciu* s'a întâmplat unu scandalu mare, unu studentu în drepturi a lovit cu bastonul pe profesorul seu când acela esia din sala. — *În diu'a de anul nou* a început sê ninga şi pe la noi, de atunci gerul e mare, şi astfel în fine iern'a s'a începutu. — *La Gurbad* în Biharia a fost zilele trecute mare bataia la cârcîma; judele George Groza voindu sê faca pace, a fost tocatu în capu, şi a muritu. — *Nóue bancnote de 5 fl.* se vor pune în circulaţiune la 1 iulie, acele vor fi mai mici, decât cele de pân'acuma. — *Reforma militarésca* are sê se întroduca de curênd; acesta reforma va consiste în opré'a d'a puté purtâ oficierei barba, căci barb'a nu se potriveşte cu îmbracamêntul nou. — *Poporatiunea Vienei*, dupa numerarea cea mai nóua, se urca la 707,532 suflete; de dece ani s'a sporitu cu 100,018. — *Îndreptare.* În articolul „O mésa la palatu” în nr. trecut, pagin'a 2, colon'a I, şirul 23 de jos în sus, în locu de „albastri” sê se cetesca la „alabastrii”.

Sciri din Români'a. *La principele G. Bibescu* s'au inaugurat sâmbet'a trecuta seratele, cari vor urmá regulatu în tôte sâmbetele. — *Joi sér'a* se de e primul balu la palatu. — *Joi'a viitoare* va fi întâiul balu în salónele dlui Gr. Sutzó. — *Di G. Marianu* şi-a prelucratu pies'a „Dupa despartenia”, care s'a şi jucatu a două ora joi. — *În ajunul Craciunului* mitropolitul-primatu, încungîuratu de naltu cleru, s'a înfaşatu la palatu cu sântele icône, şi în presintia Domnului şi Dómnei, faţa fiindu cas'a civila şi militara domnésca, a facutu rugaciunile obicînuite, apoi mitropolitul a luat dejunul împreuna cu suveranii. — *Diu'a de anul nou* la Bucuresci s'a serbatu cu pomp'a îndatinata, Domnitorul asistâ la serviciul divin celebratu la mitropolia, dupa care trecu în revista trupule înşirate în curtea mitropoliei.

Cronic'a lumii.

Bibliotec'a universală elveţiana publica, în numerul seu din decembre, nişte interesante basme şi le-

gende slave, strînse de dl Louis Léger. Pe lînga altele, basînul întitulatu „Principele Neaşteptatu” presînta o mulţime de asemenări cu basmul „Fetului frumosu” di literatur'a poporala româna. De altmintreli, îndata ce ochii cadu asupra acestor istoriore şi legende culese de distînsul publicistu, se observa, dupa apucaturile chiar ale naraţiunii că acţiunea şi persoanele puse în jocu sînt orientale. Unu ceva inesplicabilu pôte, dar existîndu, reese din acele basme şi iti spune că ele vinu din ţerile Resaritului.

Două comuniste joca actualminte rolu mare la Paris în partid'a radicalilor. Aceste sînt Luisa Michel şi Paula Mink. Ambele au unu trecutulu politicu remarcabilu, şi ţinu cuvîntări agitatore în adunările poporului. Afara de ele, mai sînt patru ênse cu renume. Tôte staruiescu să trîntesca pe Gambetta la alegerile viitoare.

O familia de 148 copii. „Las Provincias” spune, că esista la Onteniente o femeia de 94 ani, care s'a casatoritu la 22 ani. Ea avea trei copii la venirea Francesilor în oraşul ei natalu. De atunci a mai avutu opau. Primul din copiii ei a avutu 3 descendenti; al doile a avutu 12, al treile 3, al patruile 4, al cincile şi al şesele câte 8, al şeptele 5, al optule n'a avutu de locu, al decele şi unu-spre-decele câte 4; în totalu 66 nepoti. Mai multi dintre acestia s'au casatoritu la rîndul lor şi ei a avutu 81 stranepoti din cari trei sînt casaieriti. Asta femeia are aşá dar în totalu 148 descendenti. Ea este foarte sînetoşa şi-si reamînte de tôte ce i s'a întemplat; ea se ocupa de menagiul ei, asculta liturgi'a în biseric'a din oraşelul vecinu, viziteza pe câţiva din descendenti ei cari locuiescu lá vre-o doue leghe de proprietatea ei, şi nici odata nu recurge la ajutorul nimerui, în fine ea pôte cose fără ochilari.

Regin'a Italiei, de şi bolnava, are multa energia şi sânge rece. Regin'a eşise dîlele trecute în trasura, prin pört'a Angelica, însocita de duces'a Sfozza-Cesarini şi de marchisul Nicolini. Se deduse jos din trasura ca să se plimbe puşin. Trei persoane calari, cu o dómna, şi doi oficiari de statu maioru se întorceau spre oraşu. Zarindu echipagiul regescu, aceste persoane se detera în lături pe marginea drumului ca să lase pe regin'a să treca; dar în acêsta mişcare calul amazei alunecă în şanţul drumului şi cadu în fundu. Calul încercă să se scoale: şi toti se temeau că luând'o la fuga se nu tîrîsca pe amazon'a al cărei picioru erá prinsu în scara. Regin'a, vedîndu pericolul, apucă calul de frau şi-l ţinu pâna ce amazon'a se putu scula. Acêsta nu scia cum să mulţumésca aceleia care o ajutase cu atata curagiul şi regin'a la rîndul seu i esprimă pareerea sa de reu pentru că fusese caus'a accidentului. Regin'a nu plecă decăt atunci când fu sigura, că amazon'a nu se lovise.

Gubernatis, renumitul scriitoru al Italiei, a finitu acum o luna marcele seu dicţionarulu asupra tuturor scriitorilor contimpurani. Sînt trecuti cu viét'a şi scrierile lor 1842 Italiani, 523 Germani, 487 Francesi, 264 Englesi, 243 Rusi, 221 Poloni, 161 Americani, 119 Espanoli, 91 Boemi, 71 Elveţiani, 59 Greci, 55 Olandesi, 41 Norvegiani, 40 Români, 39 Portugesi, 36 Belgiani, 33 Danesi, 19 Slavi din Slavii de Sud, 14 Finlandesi, 9 Sèrbi, 4 Indieni, 3 Bulgari, 3 Albanesi, 1 Olandesu, 1 Turcu. Printre scriitorii italiani figureza şi cavalerul rege al Italiei, Umberto I, a cărui gentileţe faţa cu cei ce ţinu o péna în mâna e în de ajunsu apreţiatu şi laudatu de toti înveţatii straini şi indigeni. Cu câta bunavointta dar trebuie să urmareasca regele Italiei publicatiunile acele pentru aducerea la lumina a căroru puşc'a a lasatu locul condeiului. Publicistii militari italiani, cum observă mai alalta ieri o revista, au în Um-

berto I unu competente şi binevoitoru povaşitoru, precum şi unu statornicu cetitoru.

Adelina Patti şi signor Nicolini debutéza actualminte în Madrid. Din incidentulu acesta unu diaru de acolo publica urmatórea gluma: „Cât este onorarul Dvóstre pe o séra dimpreuna cu signor Nicolini?” — o întrebă directorul. „Dece mii de franci”, response ea. „Şi cât numai pentru Dv., fără dl Nicolini?” — Dece mii de franci, dle!”

Clubul holteilor tomnatici s'a înfiinţatu în septemân'a trecuta la Berlin. Conform statutelor sale, membru al clubului numai acela pôte fi care a trecut de trei-deci de ani. Preşedintele declară, că clubul nu va reprobá deca cutare membru al seu se va casatori, ma se va bucurá şi va serbá actulu acesta cu tóta solenitatea, presupunîndu că acela nu de fric'a beţrănelor, ci capitulându de buna voia, se va înrolá sub flamur'a lui Hymen.

Unu caravanu înghiaciatu. Încea pe când pe la noi nu erá atát de frigu ca şi acuma, în Siberi'a deja domniá o iérna grozava, spre cea mai mare spaima a caravanurilor. Riurile înghiaciara tôte, şi aprópe de Tomsk, o mare espediţiune de thea a remasu în ghiacia. Şapte-deci şi şese de vapóre şi corabii, cu vr'o noue mii de ládi de thea aştepta acolo primavér'a, şi pentru marfa în pretiu de câteva milióne şi membrii espediţiunii sînt siliti a petrece tóta iérn'a acolo.

Unu hoşu mascatu. Poporul rusu este foarte superstiţiosu, credinţele lui în diavolu, în nasdravanii, în fantome etc. sînt subiecţiul povestirilor poporale, ale baladelor şi novelelor. „Dilele trecute, scrie „Gazetta de Wieck”, diavolul aparú în satul Barta şi facu în câteva dîle mari stricaciuni în economi'a ţeranésca. Omeni cari au avutu nenorocirea de a-l întelni, povestira, că acêsta fantoma are tôte atribuţiunile cari sînt indispensabile, pentru a purtá îngrozitorulu numele de diavolu: corne, coda, picíore de calu, pele acoperita cu peru etc. Acêsta fantoma avea o mare înclinare pentru gaini, curci, gâsce, etc. aşá că, în câteva dîle, disparura aprópe tôte paserile de felul acesta de prin curţile ţeranesci. Pop'a, cu tóta pomp'a bisericésca, cutrieră satul şi stropi cu apa sfinţita tôte unghiurile lui, dar nimic nu reuşi. Satan, cu o furia şi mai mare, isi continuá ocupaţiunile sale obicînuite. Dar dîlele din urma, unu ţeranu trecîndu printr'o padure foarte apropiata de satul Barta, zari supt unu arbore unu focu, şi, apropiându-se de el, vedu pe unu omu care frigea o gâsca. El erá înveluitu cu totul în pelea unui bou. Ţeranul recunoscu pe Satan, care nu erá altu cineva de cât unul din locuitorii satului. Ţeranii incunoscîntati despre acêsta, pusera mân'a pe falsul Satan, şi dupa o corecţiune bine meritata, i taiara poft'a d'a se mai transformá în diavolu. Se dice, că de atunci nimeni n'a mai întelnitu pe Satana.

Sciri straine. *Cununi'a principelui Alesandru* al Bulgariei cu principes'a rusa Jusupoff s'a amânatu pe când palatul principescu din Sofia va fi gata. — *Principele Gorciacoff* într'atata s'a restauratu, încât în lun'a lui martişor se va rentórea la Petersburg şi va reluá conducerea afacerilor. — *Regele si regin'a Spaniei* au câştigatu 20,000 franci la sortitur'a naţionala spaniála, şi apoi a daruitu sum'a acést'a saracilor. — *Niste venatori englesi* se pregatescu a vini în patri'a noastră, unde speréza a-si face o buna petrecere printre munti. — *Gazi Osman pasia* fu numitu ministru de resboiu al Turciei, şi din acêsta unii facu conclusiunea, că ne aflămu în ajunul unui resboiu între Turci'a şi Greci'a. — *Boerii* facu dîle amare englesilor, cari suferira deja mai multe înfrângerii. — *Din Atena* vinu nişte sciri, cari spunu, că resboiulu cu Turci'a este inevitabilu.

Feliurite.

Curiöse moravuri japoneze. În Japonia, cel d'ântăiu faptu al unei soții este jertfirea frumuseții sale. Ea se face urita și betrâna, își rade sprincenele și-si înegresce dintii. Acăsta gróznica fisionomia i dă autoritate. Ea aréta astfel ómenilor nou'a-i condițiune sociala, care i împune respectu; aréta barbatului că renuncia la cochetaria și la dorința de a placé. Se pare, că ea face acăsta fără parere de reu și că barbatul n'are nici o veleitate de a rupe cu acestu prejuditiu care i lipsesce soții a de frumuseție: în acăsta privinția, nu se gasesce nici o singura exceptiune în tota țér'a. Pe de alta parte, simțimentul care dictéza acestu obicei, nu este esclusivu casatoriei; acelesi semne de uricțiune se gasescu la femeia în urm'a întristării și a doliului: ele sînt pretotindeni o invitare la respectu, o renunțare vedita la placere. Nimicu totusi nu e nerevocabilu, în acăsta situațiune, când ea e creata de casatoria. În Japonia, casatori'a nu se póte desface și din momentu când améndoi soții consimtu, se potu desparți totu atât de lesne cum s'au unitu. Odata în posesiunea hárției prin care barbatu i dă libertatea, femeia reintra în prim'a-i condițiune. În trei zile, dintii ei își recapeta albéti'a și sprincenele i cresc în dóue luni.

Unu barometru economicu. Cetimu în „Revist'a sciintifica“: Unu diuaru sciintificu ne aréta unu mijlocu cât se póte de simplu pentru a avé unu barometru economicu. Iéca cum: Ia 50 centigrame de canforu, totu atâta sare de nitru și sare de amoniacu. Pune se se topésca deosebite fia-care din aceste substantie în spirtu curatu, punéndu sticl'a în care se afla canforul în apa calda pentru ca se se topésca mai curénd. Aceste trei solutiuni se amesteca într'o sticla lunga și strimta precum sînt sticlele cu apa de Colonia. Se astupa cu unu dopu, se sigiléza cu céra și apoi se atérnu spre nordu. Déca licuidul din sticla stă limpede, este semnu că timpul va fi frumosu. Déca se turbura, este semnu de plóie. Déca se forméza norișori suspendati în licuidu, însemnéza furtuna. Déca acesti norișori sînt mai desi și mai gramaditi, este semnu de plóie seu de zapada. Déca se aréta în partea de sus a sticlei firicele noróse, este semnu de ventu. Aspectul cetiosu al licuidului însemnéza, că va fi umedu și variabilu. Se pretinde că aceste semne sînt fórté sigure. De óre ce sînt trecute într'unu diuaru sciintificu, credemu că dintre cetitorii nostri se vor aflá cari se faca cercarea spre a verificá aretările de mai sus.

Transplantarea arborilor în timpul noptii. Unu horticultor, presupunédu că arborii și plantele transplantate în timpul noptii aru avé mai multi sorti de a se prinde de cât déca ar fi transplantati în timpul zilei, a voitu se verificé conjectur'a sa prin experientie. El a facutu mai multe serii de transplantatiuni succesive, începédu la patru óre dupa amédi, apoi conținându dupa sfințitul sórelui. Arborii transplantati peste di au perdutu florile lor și au prinsu fórté anevoia. Aceia cari au fost transplantati dupa apusul sórelui au conservatu florile lor și abiá s'au resimțitu de schimbarea locului. El a facutu o alta încercare cu deuce ciresi pitici, în momentu când fructele ajungeau a trei'a parte din volumul lor. Cinci, fura transplantati diu'a, iér cinci nóptea. Cei d'ântăiu perdura fructele lor, ceialalti le conservara. Semnalámu acăsta teoria celor interesati. Unu faptu fórté cunoscutu care o confirma este că evaporatiunea frunzelor merge scádédu din ce

în ce se apropia sér'a și încetéza aprópe cu deseversire peste nópte. Arborele transplantatu în timpul noptii a supt deja din suculele paméntului în momentu când evaporatiunea reincepe supt actiunea luminei sórelui.

Viéti'a lunga a animalilor. Din tóte creaturile inzestrate cu viné de sânge au paserile viéti'a cea mai scurta; cu tóte aceste esista esemple, prin cari se dovedesce, că și acăsta regula nu e fără exceptiuni. Astfel se adusesce în anul 1833 unu papagalu din Itali'a în Franci'a, care traiá inca în anul 1743 și care avea prin urmare o etate de cel puțin 110 ani. Corbii ajungu, precum se scie, adânci betrânețe. Asupra vârstei pescilor s'a facutu pré puține observatiuni, cu tóte aceste se presupune, că crapii ajungu cu deosebire o betrâneța adâncă. Se susține, că unu crapu dintr'unu iazu din Kaiserslautern ar fi ajunsu vârsta de 267 ani. Naturalistul Buffon crede, că balen'a póte trai 1000 de ani. Acăsta ar fi prin urmare o durata mai lunga de cât a patru-pedelor cu pelea grósa, despre cri se susține în genere, că ajungu vârsta cea mai înaintata.

Logogriфу.

De Georgina Popa.

Din urmátorele 59 silabe se formeze 25 cuvinte ale căror litere inițiale cetite de sus în jos dau numele unui Român vestitu, dimpreuna cu locul unde șede, iér literele finali cetite de jos în sus dau numele unei adunări vestite în care președu sus numitul.

A, ia, lo, a, ici, ba, nort, ia, lisu, din, se, in, rut, al, a, inn, cen, lani, cars, u, nel, e, da, o, pi, iai, li, un, tus, so, zac, la, ri, ca, sii, e, u, a, er, pi, ce, til, a, ga, pe, y, to, li, di, li, ti, i, lev, mis, tur, an, sis, ce, sip.

1. Unu generalu vestitu în resbelul de 30 ani. 2. Unu opidu în Bosni'a. 3. Unu fluviu în America nordica. 4. Numirea unei cantități mari de apa. 5. Opidul în care susmenționat'a adunare își țintu ședintiele anuali. 6. O numire a copiilor de școla. 7. Unu ornamentu de luesu. 8. Numele unui corpu de ostasi. 9. O fortareția vestita prin resbelul ultimu. 10. Unu fluviu în Bavari'a. 11. Unu statu în Itali'a. 12. Unu desparțimentu al Franciei. 13. O femeia biblica. 14. Unu statu în Asi'a. 15. Unu erou vestitu de al Grecilor. 16. O prepușețiune. 17. Locul ce și-l dorescu toti muritorii. 18. Unu ministru englesu în secl. XVIII. 19. Unu poporu în Afric'a meridionala. 20. O clasa a membrilor din bis. cat. 21. O poeta francesca cătra finea secl. XVIII-lea. 22. Unu terminu musicalu. 23. Unul din cei 6 titani. 24. Unu statu în Europa.

Terminul de deslegare e 31 ianuarie. Ca totdeuna, și de asta-data se va sorti o carte între deslegatori.

Rogámu pe onorab. nostri abonanti a-si rennoi de timpuriu abonamintele, ca astfel se nu se întreprumpa espedarea foi.

Cei ce nu voiescu se mai aiba fói'a nóstra, sînt rugati a ne înapoiá nrl presinte.

Cei ce vor ține fói'a, și în septemán'a acăsta nu ni vor tráimite pretiul de prenumerațiune, vor primi dela noi bilete de rambursá póstala, — căci pe creditu nu putemu espedá fói'a nimenuia.